

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Kontonr: 7154.05.51671

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Dato, 13.9.2004

GEBYR FOR REISENDE TIL SVALBARD

Vi viser til brev fra Miljøverndepartementet (MD) av 23.8.2004 angående innføring av gebyr for reisende til Svalbard. Departementet ønsker med dette brevet å komme i dialog med aktuelle instanser for å avklare eventuelle konsekvenser ved innføring av et slikt gebyr før det utarbeides en konkret forskrift som sendes på høring.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de 12 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen vel ½ million medlemskap. En av hovedoppgavene for FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge.

Bakgrunn

I medhold av Svalbardmiljøloven som tok til å gjelde fra 1. juli 2002 kan det innføres et gebyr for tilreisende til Svalbard (jf § 78). Gebyret skal gå til Svalbards miljøvernfond.

Regjering og Storting har satt høye mål for miljøet på Svalbard. Disse målene stiller store krav til miljøforvaltningen. Prinsippet om at "miljøpåvirker skal betale" tilsier derfor etter MD mening at turistene bør bidra til å dekke de offentlige kostnadene for å hindre negative miljøvirkninger, og for å legge til rette for en høy opplevelsesverdi ved reiser til Svalbard.

Fri ferdsel (allemannsretten)

Svalbard, som den eneste tilgjengelige arktiske villmark på det europeiske kontinent, byr på helt spesielle naturopplevelser. FRIFO er klar over at naturen på Svalbard er særlig sårbar og utsatt. Men samtidig byr Svalbard på naturgitte opplevelsesmuligheter som bør være tilgjengelig for folk som oppsøker området for å oppleve dette på naturens premisser gjennom utøvelse av det tradisjonelle, enkle (ikke tilrettelagte og ikke-mekaniserte) friluftsliv; til fots, på ski, med hundespann, i kajakk osv.

Den frie ferdselsretten (allemannsretten), jf friluftsløven, er et grunnleggende fundament for utøvelse av det tradisjonelle friluftslivet i Norge. Denne retten gjelder også på Svalbard (jf § 73 i Svalbardmiljøloven).

Det at ferdselsretten er fri, innebærer samtidig et forbud mot å kreve noen form for betaling, avgift eller lignende, eller stille andre tyngende vilkår, som betingelse for å kunne utøve denne. Unntak fra dette gjelder kun retten til å kunne kreve en rimelig avgift i forbindelse med adgang til opparbeidete friluftsområder, jf friluftslovens § 14.

FRIFO skriver derfor i sin høringsuttalelse (datert 12.11.1999) til NOU 1999:21 Lov om miljøvern på Svalbard (Svalbardmiljøloven) blant annet følgende om innføring av turistgebyr:

”Hvis gebyret vil bli tyngende og i prinsippet være et hinder for den frie ferdselen, er FRIFO sterkt kritisk til et slikt gebyr. Blir det innført et slikt gebyr, støtter vi at dette skal gå inn i Svalbards miljøvernfond.”

Størrelsen på gebyret

Som vi skrev i vår høringsuttalelse i 1999 (jf avsnittet ovenfor) er vi sterkt kritisk til et gebyr hvis det blir tyngende og i prinsippet et hinder for den frie ferdselsretten.

Etter FRIFOs vurdering er det derfor i forhold til den frie ferdselsretten (allmannsretten) at størrelsen på gebyret må settes og ikke i forhold til hva en eventuelt må betale andre steder i verden (f. eks Grønland eller Galapagos).

Det er imidlertid vanskelig å sette en nøyaktig grense for når beløpet blir så høyt at det blir tyngende og i prinsippet er til hinder for den frie ferdselsretten. Det bør heller ikke være noe mål for departementet å strekke seg mot en slik øvre grense.

Når det først skal innføres et slikt gebyr, mener FRIFO at et beløp inntil kr 150,- pr. person (slik departementet foreslår) ligger innenfor det som er akseptabelt i denne sammenhengen.

Vi vil imidlertid advare mot en videre utvikling på dette feltet, og FRIFO har merket seg med litt bekymring formuleringen fra departementet: ”Departementet legg difor i første omgang (vår understreking) opp til eit gebyr på NOK 150 pr. person pr. innreise.”

Andre forhold

FRIFO har ingen spesielle merknader til hvem gebyret skal gjelde for og hvordan innkrevningen skal skje. Vi vil imidlertid understreke at det må lages en praktisk ordning som er lett å forstå og som ikke fører til unødvendige hindringer for den frie ferdselsretten.

Vennlig hilsen

Friluftslivets fellesorganisasjon

Harald Tronvik
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagkonsulent